

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGUỒN NHÂN LỰC, PHÁT TRIỂN VĂN HÓA, ĐẶT CON NGƯỜI VÀO TRUNG TÂM CỦA SỰ PHÁT TRIỂN

TRẦN QUỐC DÂN

Nguyên Phó Giám đốc Nhà Xuất bản Chính trị Quốc gia - Sự thật

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng tiếp tục khẳng định xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam; đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực (CLNNL), phát triển con người. Mục tiêu xây dựng và phát triển văn hóa (PTVH) cũng là mục tiêu xây dựng và phát triển con người mới Việt Nam, đặt con người vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời là chủ thể của sự phát triển.

NLCLC là những người không chỉ có trình độ khoa học, công nghệ mà còn là những NLD giàu văn hóa, nhân ái, vì cộng đồng. Trong ảnh, cán bộ, công nhân Công ty Kyocera Hưng Yên tham gia hiến máu tình nguyện

1. Sự cần thiết phải nâng cao CLNNL và PTVH

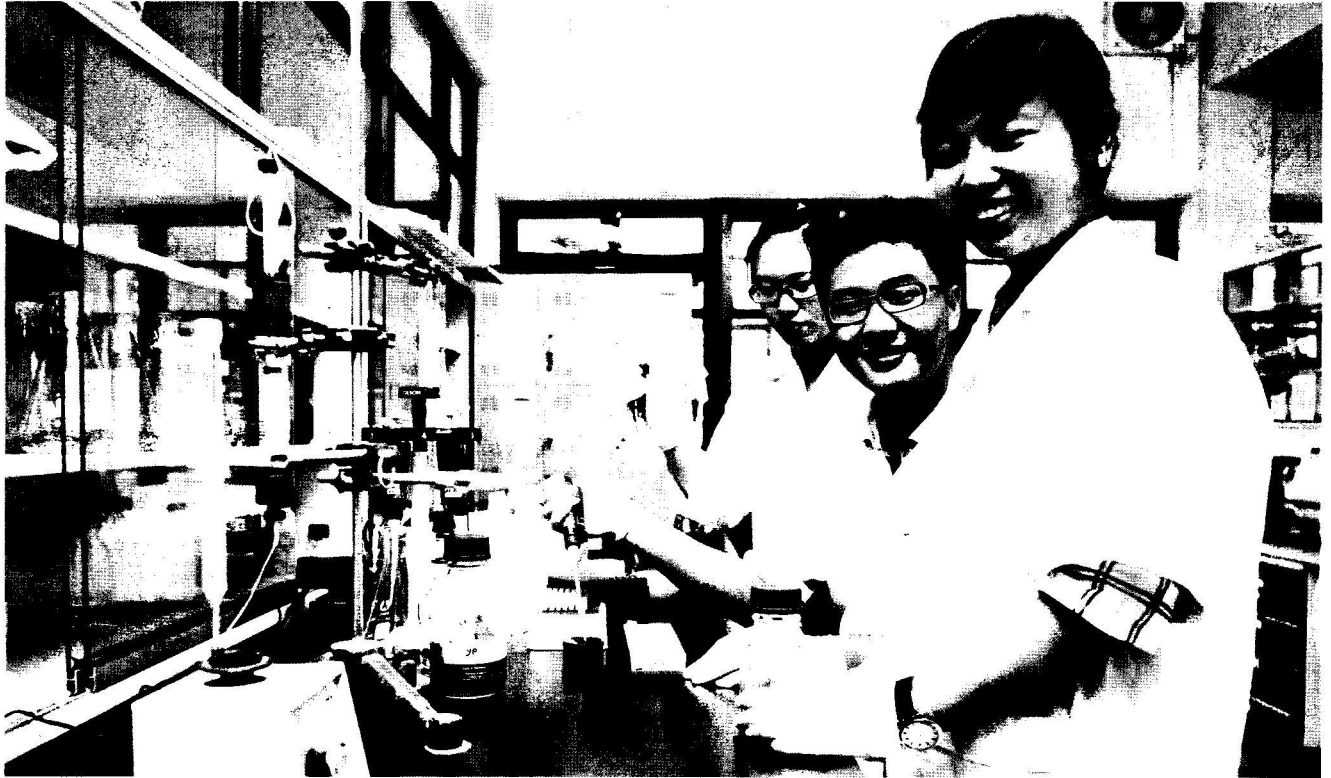
CLNNL là khả năng tổng hợp về thể lực, trí lực, kỹ năng, phong cách, đặc điểm lối sống, tinh thần và đặc biệt là khả năng nghiên cứu, sáng tạo, đổi mới, tiếp thu và ứng dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật, công nghệ mới trong quá trình

lao động, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội. Yếu tố con người luôn đóng vai trò trung tâm của mọi quá trình phát triển. PTVH để văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, khơi dậy tinh thần yêu nước, ý chí tự cường, khát vọng phát triển và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, phát huy

sức mạnh tổng hợp của nền văn hóa và con người Việt Nam, hình thành nguồn nhân lực chất lượng cao (NNLCLC), thúc đẩy đổi mới sáng tạo, ứng dụng mạnh mẽ khoa học và công nghệ, tạo động lực mới cho phát triển nhanh và bền vững đất nước, bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, đất nước ta bước vào giai đoạn đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới. Yêu cầu nâng cao CLNNL có ý nghĩa quyết định tới sự thành công của sự nghiệp CNH, HĐH đất nước và phát triển bền vững. Trong công cuộc cải biến xã hội vô cùng sâu sắc này, nguồn NNLCLC là động lực của sự phát triển kinh tế - xã hội của quốc gia. Việc ứng dụng những thành tựu của khoa học, kỹ thuật và công nghệ để phát triển kinh tế - xã hội đòi hỏi phải có NNLCLC đáp ứng.

NNLCLC sẽ bảo đảm rút ngắn thời gian thực hiện CNH, HĐH đất nước. Nước ta tiến hành CNH, HĐH

Hệ thống giáo dục hiện đại, đào tạo những NLD có văn hóa, có trình độ, kỹ năng sẽ góp phần đẩy nhanh NNLCCLC ở nước ta. Trong ảnh, sinh viên trường Đại học Lạc Hồng tham gia nghiên cứu khoa học.

trong bối cảnh của một nước nông nghiệp, nếu không có NNLCCLC thì không thể thực hiện những bước nhảy vọt, đi tắt đón đầu. NNLCCLC cũng là điều kiện cho việc phát triển nền kinh tế tri thức. Chỉ có NNLCCLC mới bảo đảm cho những mục tiêu phát triển, trong đó có mục tiêu phát triển nền kinh tế tri thức.

NNLCCLC cũng bảo đảm cho việc nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Nền kinh tế phát triển bền vững hay không phụ thuộc nhiều vào năng lực cạnh tranh quốc gia cao hay thấp. Vì vậy, NNLCCLC là một trong những nhân tố quan trọng nhất xác định năng lực cạnh tranh quốc gia, bởi nó có vai trò quyết định trong việc khai thác, sử dụng, bảo vệ, tái tạo các nguồn lực khác.

2. PTVH góp phần nâng cao CLNNL

Văn hóa do con người sáng tạo ra. Trong đời sống xã hội, văn hóa vừa phản ánh hiện thực của con người, vừa thúc đẩy sự phát triển,

sự hoàn thiện nhân cách, làm phong phú và sâu sắc thêm các giá trị nhân bản, nhân đạo và nhân văn của đời sống xã hội. Văn hóa thúc đẩy sự phát triển đồng thời là kết quả của phát triển, là thước đo sự phát triển con người và xã hội.

Nói tới văn hóa là nói tới con người, nói tới việc phát huy những năng lực bản chất của con người, nhằm hoàn thiện con người, hoàn thiện xã hội. Dưới góc độ văn hóa, đi sâu nghiên cứu vào CLNNL với tư cách là động lực sáng tạo con người, có thể thấy động cơ thúc đẩy hoạt động sáng tạo là năng lực văn hóa của con người, từ đó càng thấy PTVH có vai trò quan trọng trong việc nâng cao CLNNL. Có thể thấy tác động của PTVH đến CLNNL được biểu hiện trên các phương diện sau:

Một là, PTVH văn hóa luôn đi đôi, gắn chặt với con người, PTVH và con người là nhiệm vụ không thể tách rời; PTVH với tư cách nền

tăng tinh thần của xã hội, là mục tiêu, động lực phát triển bền vững đất nước. Toàn bộ các giá trị sáng tạo thể hiện thể giới quan, nhân sinh quan, phương thức sống và hoạt động, tính nhân văn của con người, hợp thành nền tảng tinh thần để bảo đảm cho một xã hội phát triển hài hòa, cân đối, bền vững.

Hai là, PTVH tạo điều kiện hoàn thiện các chuẩn mực giá trị văn hóa và con người Việt Nam, tạo môi trường và điều kiện để phát triển về nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, ý thức tuân thủ pháp luật; đề cao tinh thần yêu nước, tự hào dân tộc, lương tâm, trách nhiệm của mỗi người với bản thân mình, với gia đình, cộng đồng, xã hội và đất nước.

Ba là, PTVH tạo điều kiện để văn hóa thấm đẫm trong toàn xã hội, trong từng cơ quan, tổ chức, hình thành môi trường văn hóa lành mạnh, phù hợp với công cuộc

đẩy mạnh CNH, HĐH, từng bước thu hẹp khoảng cách về hưởng thụ văn hóa giữa thành thị và nông thôn, giữa các vùng miền và các giai tầng xã hội; ngăn chặn và đẩy lùi sự xuống cấp về đạo đức xã hội.

Bốn là, PTVH tạo điều kiện chủ động giao lưu văn hóa quốc tế, tiếp thu có chọn lọc những giá trị tinh thần của nền văn minh nhân loại; đồng thời, phòng ngừa những xu hướng lai căng, xa rời giá trị truyền thống, bảo đảm xây dựng và phát triển con người Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập quốc tế.

Năm là, PTVH tạo điều kiện củng cố và nâng cao tinh thần đại đoàn kết, nhận thức của toàn dân về ý thức tự tôn dân tộc, tinh thần yêu nước, ý chí phục hưng dân tộc, truyền thống văn hóa, tính tích cực xã hội, hình thành nếp sống văn minh, tác phong công nghiệp, tính chuyên nghiệp, thiết thực, hiệu quả, đề cao, tôn trọng con người, quan tâm nâng cao trí tuệ, cải thiện chất lượng sức khỏe, tâm vóc con người Việt Nam.

Sáu là, PTVH tạo điều kiện

cho sự phát triển trình độ hệ thống giáo dục kể cả bề rộng và chiều sâu. Sự phát triển bao trùm của hệ thống giáo dục sẽ bảo đảm điều kiện để mỗi người dân thụ hưởng một cách công bằng thành quả của nền giáo dục; tạo ra năng lực thu hút nhiều người học, xây dựng xã hội học tập mở, học tập suốt đời, thúc đẩy>NNLCLC tăng nhanh về số lượng và chất lượng. Sự phát triển chiều sâu của hệ thống giáo dục tác động mạnh đến yếu tố CLNNL. Trình độ phát triển của hệ thống giáo dục càng cao thì CLNNL được đào tạo cũng càng cao.

Bảy là, PTVH tạo điều kiện cho quá trình tiếp nhận, sử dụng, phát huy>NNLCLC hiệu quả hơn. Thực tế cho thấy, đất nước nào sử dụng được>NNLCLC có hiệu quả thì quốc gia đó phát triển tốt và ngược lại. Như vậy, PTVH sẽ phát huy cao độ tố chất sáng tạo của>NNLCLC, đó vừa là động cơ, vừa là mục tiêu của quá trình sử dụng>NNLCLC.

3. Kết luận

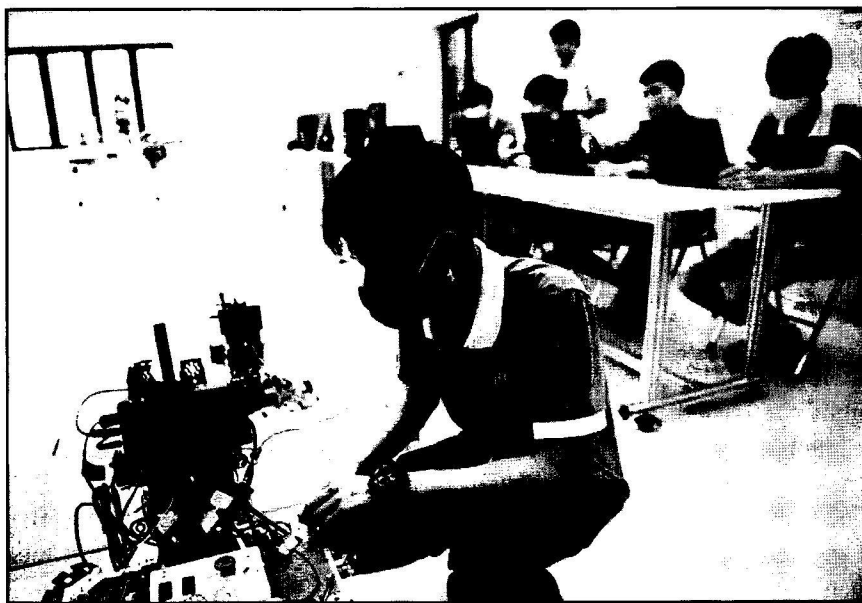
Ngày nay, trong bối cảnh toàn cầu hóa, Việt Nam là nước đang

phát triển, thu nhập bình quân đầu người còn thấp. Để tránh nguy cơ tụt hậu về kinh tế, văn hóa, giáo dục, khoa học, công nghệ, thì việc tập trung nâng cao CLNNL đủ khả năng thích ứng và sáng tạo trong điều kiện hiện nay là giải pháp quan trọng. Đầu tư phát triển hiệu quả nguồn nhân lực không chỉ tăng cường nguồn lao động sáng tạo nội sinh của văn hóa dân tộc mà còn để nâng cao năng lực làm chủ công nghệ, sức cạnh tranh và tiếp thu những thành tựu khoa học hiện đại.

Những con người Việt Nam phát triển toàn diện, có lý tưởng cao đẹp, phát triển cao về trí tuệ, cường tráng về thể chất, phong phú về tinh thần, trong sáng về đạo đức, giản dị trong lối sống... chính là cơ sở phát triển>NNLCLC đủ sức đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của công cuộc đổi mới đất nước. Chúng ta phải PTVH để văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, khơi dậy tinh thần yêu nước, ý chí tự cường, khát vọng phát triển và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, phát huy sức mạnh tổng hợp của nền văn hóa và con người Việt Nam. Hình thành>NNLCLC, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, ứng dụng mạnh mẽ khoa học và công nghệ sẽ tạo động lực mới cho phát triển nhanh và bền vững đất nước, bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. □

Tài liệu tham khảo:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb CTQG - Sự thật, HN, 2021.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI), Nxb CTQG - Sự thật, HN, 2014.
3. PGS. TS. Vũ Văn Phúc - TS. Nguyễn Duy Hùng: Phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH và hội nhập quốc tế, Nxb CTQG - Sự thật, HN, 2012.

Học tập liên tục, suốt đời, đó là một nét văn hóa mới trong CNLD. Mỗi NLD bình thường cũng có thể gia nhập đội ngũ>NNLCLC. Trong ảnh, sinh viên thực hành tại trường Cao đẳng nghề Cơ - Điện Hà Nội.